

seks olnud ja säääl õppimist ja targemaks saamist armastama hakanud. Ta oli koguni sagedaste kihelkonna-koolipoiste käest seda ja teist küsinud ja sel wiisil mõndagi õppinud, mis ehk saunamehest mitte ei oleks wõinud oodata. Ka kaunis kenaste kirjutasdagi mõistis Jaak.

Pärast teenistust kihelkonna-koolmeistri juures oli Jaak püüdnud ühte wäikest talukohta rentida, aga see ei läinud korda, sest et üks teine mees rutu tabetawa koha oli eest ära wõtnud. Jaak jäi sellepärast Wäljaotsa Jüri metsaäärisesse sauna elama. Säääl wõttis ta ka naese, kelle nimi Liisu oli. Esite läks neil asi õige kenaste. Jaak ostis enesele hobuse ja lehma. Neid mõlemaid lubas Wäljaotsa Jüri oma karjamaa pääl lasta käia.

Kahe aasta pärast sündis Jaagul ja Liisul nimetatud tütar Tiiu, keda Liisu hoolega kaswatas. Liisu oli oma koha õige tubli ja tõelik naesterahwas. Jaak elas temaga õige õnnelises abielus. Mõlemad oliwad usinad töökad inimesed, selle pärast neil just leiva puudust ei olnud, ehk küll üle ka midagi ei jäänud. Ulatas aga parajaste käest suhu. Aga kui Tiiu just kümne-aastasels sai, jäi Jaagu Liisu ätitfelt raskete haigeks. See oli suur häda Jaagule, selle majapidamine pöetamist kawa ei jõudnud ära kannatada. Liisu pödes mõne nädali, haigus läks ühte puhku raskemaks, wiimaks tuli surm ja pani filmad kiäni.

See oli suur hoop waesele Jaagule. Ta oli oma naist wäga armastanud. Nüüd pidi ta üksi oma tütre kaswatamist edasi ajama. Ta teadis küll,

et see temale kui meesterahwale mitte kerge ei saa olema. Pidi siiski Jumala abiga katjutud saama.

Kaks aastat pärast oma naese surma pidas Jaak tüdart Tiiu weel oma juures ja laskis teda külakoolis käia. Siis läks ta endise peremehe, naabri-kihelkonna-koolmeistri juure, ja palus tema käest nõu, kuda ta oma tütrele weel enam õpetust wõiks anda lasta. Säääl kihelkonna-koolis oli tütarlastele isekool seatud. Wahke kihelkonna-koolmeister andis silmapilk nõu, et Tiiu tema juure tütarlaste kooli tuleks. Suure rõõmuga saatis muidugi Jaak tütre siäna, kes selle läbi paremine koolitatud sai. Koolis õppis Tiiu ilusaste lugema, kirjutama, maid tundma, reh-kendama ja muud, mis tütarlapsel kui perenaesel ja tulewafel lastekaswatajal tarwis on. Ka näputööd ehk õmblust õpetati tütarlastele säääl koolis nagu seda naesterahwas peab mõistma.

Siäna kooli jäi nüüd Tiiu neljaks aastaks. Suwel kooliwahel ajal oli ta kihelkonna-koolmeistri emandale majataituses abiks ja sai selle eest prii kooli-õpetuse ja söögi. Sel wiisil wõis ta koolist täieste läbi käia. Ka Saksa keelt oli ta säääl oma jagu õppinud, ehk küll pööõpetus Eesti keeli anti. Ta nõis ise rääkida ja ka aru saada, kui teised rääkiswad ehk kui ise luges. Oliwad need neli aastat mõõdas, siis oleks Tiiu küll omale sündsat kohta lednud. Aga isa Jaak hakkas pöema, selle pärast piti ta kodu minema ja isale abiks olema, mis ta ka hää meelega tegi pärast seda, kui ta ka leeris ära oli käinud.